

Besteforeldrenes klimaaksjon i Bergen & omegn

ÅRSMELDING 2022

Styret for 2022

Janet Wiberg	styreleder
Normann Natland	nestleder
Anders Bærheim	kasserer
Wibeke Kryvi	styremedlem
Bjørghild des Bouvrie	styremedlem
Gunnar Kartveit	styremedlem
Halfdan Wiik	styremedlem
Karin Skjerdal	styremedlem
Sidsel Kjølleberg	varamedlem
Gro Fjeldtvedt	varamedlem
Barbro Skadsem	varamedlem

Denne rapporten omfatter hele perioden fra januar 2022 til slutten januar 2023.

Medlemstall: Ved slutten av 2022 nådd vi 542 medlemmer i BKA Bergen og omegn.

Styremøter:

Det har vært avholdt 10 styremøter i 2022, hvorav 2 var digitale. Noen av de fysiske møtene foregikk hjemme hos Janet Wiberg og hos Wibeke Kryvi og de andre i Kunsthallen og Strømgaten 1. Vi har ikke hatt utgifter med disse møtene.

Medlemsmøter:

Etter at koronarestriksjonene var opphevet, gjenoppstartet vi våre medlemsmøter.

24. mars. DE UNGE VIL MER ENN Å SKOLESTREIKE.

Foredrag ved Kjersti Fløttum, professor i fransk, Universitetet i Bergen. Forskergruppa LINGCLIM ved UiB forsker på hva folk tenker om klima, og hvilke ord de setter på sine tanker. Lederen for gruppen, Kjersti Fløttum, er særlig opptatt av kulturendringer som skjer som en del av klimaendringene, altså av kommunikasjon og klima-fortellingene som formidles.

I foredraget fortalte hun om resultatene fra en undersøkelse gjennomført blant skoleelever i Bergen vinteren 2021. Hensikten var å få kunnskap om hvordan de unge ser på sin egen rolle i spørsmål om livsstil i et klimaperspektiv, hva de tenker om «grønne» levemåter, hvordan de tror de kan påvirke klimapolitikk, og hva de tenker om framtida?

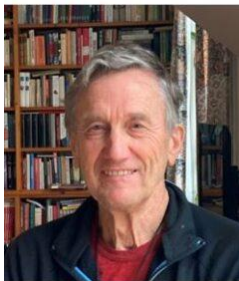
21.april. DEN GODE NØYSEMDA.

Da Gunnar Kartveit på årsmøtet i Bergen var utfordret til å snakke om «Gudsfrykt med nøysemd», begynte han med å fortelle fra sin tid i Kirkens Nødhjelp og møtet med to afrikanske kvinner som hadde fått seg symaskin. «*Now we can buy soap and feel beautiful!*» – For en kontrast til vår vestlige masseforbrukslivsstil! – tenkte han da.

Besteforeldreaktivisten Gunnar Kartveit har sine røtter i et vestnorsk småbrukarsamfunn preget av nøyksomhet – og en gudstro som bar det hele oppe, også når det røyner på som mest. Omgrepet gudsfrykt vil han likevel ikke identifisere seg med. – Det dreier seg ikke om frykt, men kjærlighet, – og tiltro til at det viktigste i livet ikke kan kjøpes for penger.

«Ja, gudsfrykt med nøysemd er ei stor vinning. For vi har ikkje hatt noko med oss til verda, og vi kan heller ikkje ta noko med oss herifrå.» Timoteus 6

Den moderne pengedyrkingen er i motsetning til dette både selvdestruktiv og usolidarisk, mener Gunnar. Produksjonen av kle, elektronikk og andre forbruksvarer kreve et enormt forbruk av naturressurser, mineral, vatn, energi og kjemikalier, og fører til utslepp av klimagasser, mikroplast og miljøgifter. Vi vet vi ikke kan holde fram slik – likevel holder vi fram ...

2. juni. ENERGIKNIPEN – SKVISEN VI ER I – HVA NÅ?

Foredrag og innledning til debatt ved Håkon Kryvi som har sin utdanning fra Universitetet i Bergen, med hovedfag i fysikalsk kjemi. I hele sitt lange yrkesliv har han arbeidet med miljøvern. I foredraget reiste han bl.a. spørsmålet om kjernekraft som et mulig alternativ – til klimaødeleggende olje og gass – men også til naturødeleggende fornybarsatsinger på vann- og vindkraft.

29. september. HVA ER GREIEN MED KLIMAREGNSKAP?

Foredrag ved Inki R Brown. Norge skal halvere sine klimautslipp innen 2030, og da er det nødvendig at næringslivet er med på dugnaden. Men mange bedrifter har ikke oversikt over hvordan de påvirker klimaet, og da blir det vanskelig å sette inn støtet på de riktige stedene. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i denne prosessen.

Inki R Brown er med i bærekraftsteamet hos PWC Bergen, og hjelper virksomheter med å navigere mot det grønne skiftet. I denne presentasjonen fortalte hun om hvordan man setter opp et klimaregnskap og hvorfor det er så viktig.

24. november. KRIGEN MOT KLIMAET og hvordan krig og militarisme forsterker klimakrisen.

Foredrag ved Åse Møller-Hansen. Hun har en samfunnsvitenskapelig cand. mag. grad, og er medieansvarlig for Internasjonal kvinneliga for fred og frihet, IKFF Norge. Fra 2003 var hun aktiv i den internasjonale kampanjen for å forby våpen med utarmet uran. Gjennom dette arbeidet ble det stadig mer tydelig

at krig og militarisme har enorme miljøkostnader, fra radioaktiv forurensning til voldsomme klimautslipp og ødeleggelser av økosystemene. I 2019 ga hun ut den lille boken: *Trygghet for hvem, Om militære klimautslipp, krig som forretningsidé og veier til fred* – og har siden holdt en rekke foredrag om temaet i Norge og Sverige.

Aksjoner og aktiviteter:

Vi har deltatt i flere aksjoner og aktiviteter i løpet av året.

KLIMAOPPRØRET 25. mars på Torgalmenningen.

BKA tok del i noen av planleggingsmøtene som Natur og Ungdom hadde hovedansvaret for å regissere. Flere ungdomsorganisasjoner var invitert til å delta både i planlegging og gjennomføring på selve arrangementsdagen. Dette var den første markeringen siden før pandemien.

På selve aksjonsdagen var vi 5 medlemmer fra BKA Bergen og Omegn som tok i del i aksjonen. Været var svært dårlig, mye regn og vind, men markeringen ble gjennomført med klare ytringer både i ord og med god framføring av musikk og sang.

FOLKEMØTE om Hordfast på Tysnes 28. mars.

Tysnesingene fylte gymsalen i Tysneshallen og spente arrangører i Besteforeldrenes klimaaksjon, Naturvernforbundet og Tysnes SV var overveldet over den gode oppslutningen. Gjermund Kongsvik for SV-laget på Tysnes åpnet folkemøtet og Gro Fjeldtvedt holdte appell på vegne av BKA. Hun sa at hver krone som blir brukt på Hordfast er en krone mindre til fornuftige veier og fornybar energi. «*Mange mener dette og da er det viktig å si det høyt. Vi inviterer til debatt og ønsker at flere vil se at det finnes gode, bærekraftige alternativer for framtida. Vi må våge å være modige. Tiden er inne for det!*». Audun Lysbakken ga hans støtte og ellers ga uttrykk for god tro på at gigantprosjektet aldri vil bli realisert. – Ikke hør på dem som sier at saken er avgjort! Det er bare tull. Det er ennå ikke bevilget en eneste av de førti milliarder kronene.

HORDFEST. Synfaring 18. september.

To fra BKA sammen med Natur og Ungdom var på synfaring i regnskogen på Reksteren. Regnskogen er et av områdene som er berørt av Hordfast. Christian Rivenes informerte. Det var fest etterpå.

1.MAI opptog i Bergen sentrum.

En bra gruppe BKA medlemmer, sammen med Naturvernforbundet og Natur og Ungdom, deltok i opptøget og møtte opp ved arrangementet på Torgallmenningen.

FRIVILIGHETFESTIVAL på Os 10. september.

Sammen med mange frivillige organisasjoner og politiske partier hadde vi en stand på festivalen hvor vi informerte om BKA og vervet medlemmer.

WISTING-Feltet, markering 29.oktober

BKA Bergen og Omegn tok initiativ til markering mot regjeringens eventuelle godkjenning av utbygging av WISTING-feltet. Det ble sendt invitasjon til samtlige ungdomspartier, Natur og Ungdom og organisasjoner (bl.a. Fridays for Future) til å ta del i markeringen.

Ønskene om Festplassen eller Torgalmenningen som markering viste seg umulig. De var opptatt, og markeringsplass ble Øvre Vågsalmenningen. Oppstilling utenfor Kunsthallen, vandring rundt Lille Lungegårdsvannet ble gjennomført til Øvre Vågsalmenningen med kamprop. Her ble det tydelig innlegg fra N&U, Fridays for Future, Rød Ungdom og BKA. Ved markeringen på Vågsalmenningen var det 203 til stede.

FRIDAYS for FUTURE.

Vi har støttet Fridays for Future bevegelsen ved å stille opp sammen med dem så ofte som vi klarer med plakater Kl. 12.00 på fredager ved den Blå Steinen.

MUSIKKAFE 29. september.

Vi ble invitert til å delta på musikkafe hos Grønn menighet i Erdal Kirke. Janet Wiberg fortalte om BKA. Anders Bærheim holdt et foredrag om klimasituasjonen i lys av FN sine siste rapporter om alvoret i situasjonen. Gunnar Kartveit holdt et foredrag om gudsfrykt med nøysomhet og relevansen eldre tiders livsstil og idealer kan ha i en ny tid. Flere kjente lokalpolitikere fra forskjellige partier var til stede for å snakke om hvilke tema og tiltak er viktige og aktuelle når det gjelder klima og bærekraftsmål i Askøy kommune? Hva gjør kommunen og hva kan hver enkelt av oss gjøre? De ble stilt noen spørsmål fra flere ungdommen fra menigheten.

MINIAKSJON mot Statens Vegvesen og Hordfast 10.november.

Vi var tre personer fra BKA som sammen med 10 andre i Transportgruppen og 6 andre i studentgruppen i Naturvernforbundet møtte opp og markerte tydelig og med kamprop vår opplevelse av det slette arbeidet Statens Vegvesen utfører når det gjelder hensyn til natur og klima i forbindelse med Hordfast.

KAMPEN MOT OVERFORBRUK

Tekstilgruppe

Som et ledd i kampen mot overforbruk, ble i starten av -22 annonsert blant medlemmene etter interessenter til å danne en «tekstilgruppe». Som et resultat dannet Anne- Lise Skagen, Wibeke Kryvi og Karin Skjerdal en gruppe, godt støttet av Janet Wiberg de første gangene (inntil hun fikk det for travelt). Vi har hatt møter en gang i måneden. Tiden er brukt til å finne forskningsbasert kunnskap om den klima- og miljøbelastningen som produksjon, forbruk og avhending av klær og tekstiler forårsaker, og hva som kan gjøres. På vegne av BKA sendte vi i mai et høringsinnspill til Miljødirektoratet angående EU sin «Strategi for bærekraftige tekstiler».

Reparasjonskvelder

Siste halvår -22 brukte tekstilgruppen til å planlegge «reparasjonskvelder» av klær. Vi fikk dannet en liten gruppe med hjelpere, og har invitert alle medlemmene til fem reparasjonskvelder i løpet av våren -23. Første kveld ble gjennomført i januar-23. Det ble en hyggelig kveld, men vi har plass til flere! De neste er planlagt til 15.02, 21.03, 19.04, 23.05. Etter hvert tenker vi å inkludere andre i målgruppen. Disse kveldene er også ment som en arena for hyggelig sosialt samvær og diskusjon. Alle er velkommen! Invitasjon ligger på nettsiden [Reparasjonskveld Bergen | besteforeldre for en ansvarlig klimapolitikk \(besteforeldreaksjonen.no\)](https://www.besteforeldre.no/ansvarlig-klimapolitikk)

Nettverkssamlingen «Klær til Besvær».

Under BIR sin «Gjenbruksuken» i november deltok fem BKA- medlemmer i frokostmøtet «Klær til besvær, kan vi løse tekstilflokken?», arrangert av Bergen Kommune, Bærekraftig Liv og Bergen Næringsråd. Professor Ingunn Grimstad Klepp ved SIFO deltok (hun forsker i tekstiler, forbruk og deres klimaavtrykk). I forlengelse av dette møtet er det i løpet av jan- 23 opprettet en nettverkssamling, «Klær til besvær», som har som mål å dytte tekstil- og klesbyen Bergen i en mer bærekraftig retning. Karin fra tekstilgruppen deltar i denne. Deltakerne er representanter fra småskala tekstilproduksjon og reparasjonstjenester, NF&TA (klynge for norsk tekstilnæring), miljøorganisasjoner, hovedbibliotekets bærekraftavdeling, klimaetaten, renovasjonsvesenet m.m. Nettverkets initiativtakere er Bærekraftig Liv Landås og Bergen Kommune v/ klimaetaten.

Høringsinnspill fra BKA

Innspill til Høring av Regional plan for klima 2022-2035 med handlingsprogram.

Vi har i 2022 levert høringsuttalelser til Bergens klimastrategi og Vestlands regionale klimaplan. Vi berømmet begge for godt arbeid og etterlyste hvilke konkrete tiltak som må gjennomføres når, for å oppnå deres egne målsettinger innen hhv 2030 og 2035. Vi etterlyste også en konkret plan for løpende evaluering av prosessene.

Innspill til EU-kommisjons strategi for bærekraftige tekstiler, publisert 31.mars 2022.

Vårt innspill er sendt til Miljødirektoratet 05.05.2022.

[EU-kommisjonens strategi for bærekraftige tekstiler \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no)

Avisinnlegg

Gro Fjeldtvedt har skrevet følgende innlegg i Tysnesbladet «*Hvor vil Tysnes kommune med sin klimapolitikk?*».

Bjørghild des Bouvrie har skrevet følgende innlegg:

11. januar Os- og Fusaposten *Elektrifisering av sokkelen i Bakvendtland.*

20. mai Os- og Fusaposten *Endelig! Storsatsing på havvind for klimaet!*

31. mai Os- og Fusaposten *Kjære Nils Ove Lauvik.*

8. juni Os- og Fusaposten *Spørsmål til Nils Ove Lauvik: – Hvilken løsning har du?*

22. September Dagsavisen *Lyntog er bra for klima, miljø og næring.*

13. desember OS- og Fusaposten *Til ettertanke inn i julehøytiden.*

Styret for BKA Bergen og omegn
ved Janet Wiberg, Leder